

Khrinyuk O.S.
candidate of economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»
Moskalenko L.A.
student FMM NTUU «KPI»

ESSENCE, KINDS AND REASONS OF FINANCIAL CRISIS, ON AN ENTERPRISE

In the article substantive theoretical provisions are examined in relation to a financial crisis on an enterprise. The special attention is spared the ground of essence of financial crisis on an enterprise. Its kinds and forms of display were identified, and also certainly principal internal and external reasons of origin of financial crisis on an enterprise in modern terms. Conclusions which are done in this article allow to define essence of financial crisis and inculcate certain measures, in relation to its warning.

Keywords: financial crisis, crisis situation, insolvency of enterprise, bankruptcy, reasons of financial crisis.

Шашина М.В.
к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»
Стаднік О.В.
студент ФММ НТУУ «КПІ»

ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ЙОГО ПОЛІПШЕННІ

У статті проаналізовано фінансово-економічні умови діяльності сільськогосподарських підприємств, оцінено їх сучасний фінансовий стан, виявлено ознаки фінансової нестабільності та вплив чинників на фінансове оздоровлення підприємств агропромислового комплексу.

Ключові слова: фінансовий стан, фінансова стійкість, фінансова підтримка, оздоровлення, державне регулювання, стійкість.

Вступ. Аграрний сектор України є важливою складовою національної економіки, яка виконує особливу роль щодо забезпечення продовольчої безпеки держави.

Однак на даний час, фінансовий стан великої кількості сільськогосподарських підприємств є досить нестабільним. Це спричинено специфікою функціонування даної галузі, адже тривалий період відтворення основних засобів; наявність значного часового інтервалу між періодом здійснення витрат та отриманням кінцевих результатів; безперервність виробничих процесів; залежність результатів діяльності підприємств та

відповідно джерел фінансування від впливу природно – кліматичних умов і т.д. лише загострюють ситуацію.

Отже, питання оцінки та здійснення заходів з оздоровлення фінансового стану підприємств агропромислового комплексу, з метою забезпечення платоспроможності, прибутковості та стійких конкурентних позицій у сучасних умовах, набуло особливої актуальності.

Різні аспекти оцінки фінансового стану та фінансового оздоровлення підприємств висвітлені у працях таких вітчизняних і зарубіжних авторів як М. Аїстова, Є. Андрушак, О. Антонова, Е. Архипчук, І. Бланк, Н. Брюховецька, І. Булев, В. Дроздова, Л. Зуєва, Г. Кадиков, І. Косарева, Е. Коротков, Е. Куліш, М. Пушкар, С. Рамазанов, В. Ращупкіна, С. Салига, І. Стефанюк, О. Терещенко, А. Ткачов, І. Цигилик, Є. Чернявська.

Проблеми поліпшення фінансового стану та забезпечення стабільного функціонування сільськогосподарських підприємств досліджували М. Дем'яненко, С. Іванюта, М. Кропивко, К. Кузнєцова та ін.

Постановка задачі. Метою даного дослідження є виявлення основних проблем діяльності підприємств агропромислового комплексу та розробка шляхів і заходів підвищення їх фінансової стійкості.

Згідно поставленої мети доцільно виділити наступні завдання, що потребують вирішення:

- здійснити оцінку сучасного стану сільськогосподарських підприємств;
- окреслити основні напрямки покращення їх фінансового стану.

Методологічну основу даного дослідження становить діалектичний метод пізнання, а також метод аналізу та синтезу.

Результати дослідження. Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Діяльність і фінансовий стан більшості сільськогосподарських підприємств України характеризується негативними тенденціями, які зумовлюють потребу в заходах щодо фінансового оздоровлення [1].

Хоча в більшості досліджуваних підприємств України до початку загальної економічної кризи було забезпечено належні рівні ліквідності та платоспроможності, у багатьох із них недостатній або взагалі відсутній власний оборотний капітал, рівень покриття короткострокових зобов'язань оборотними активами та їх окремими складовими низький, забезпеченість грошовими коштами не відповідає виробничо-господарським потребам. Частки досліджуваних сільськогосподарських підприємств, які є неплатоспроможними, мають значні або часткові ускладнення у разі погашення боргових зобов'язань і періодично мають проблеми з погашенням боргів, становлять відповідно 10%, 15–18% і 19–22%. Сільськогосподарські підприємства України загалом забезпечують прибутковість і рентабельність виробництва, відповідно активні на товарних ринках. Проте половина сільськогосподарських підприємств (станом на початок 2010 р) має

недостатній рівень рентабельності, дві третини – незадовільний стан ділової активності й оборотності активів. При цьому фінансовий стан 12–16% характеризується надзвичайно високим рівнем збитковості, а рівень доходності 25–39% не забезпечує сталого розвитку підприємства [5].

На даний час, проблема покращення фінансового стану та відновлення платоспроможності підприємств сільськогосподарської галузі є досить гострою і не може бути вирішеною тільки керівництвом сільськогосподарського підприємства. Вона вимагає державного втручання, в першу чергу формування аграрної політики в державі, яка б враховувала потреби АПК економіки України та держави в цілому.

Оскільки одним з головних показників фінансової стійкості підприємства є його прибутковість, то в сільськогосподарській галузі про її задовільний стан говорити ще досить таки важко, хоча в порівнянні з минулими періодами ситуація в принципі покращується (табл. 1).

Таблиця 1

Фінансові результати від звичайної діяльності підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності за січень-серпень 2010 року (млн. грн)

	Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
Сільське господарство	49,7	84,5	95,7	15,5	46,0
Усього	39361,9	55,3	99788,2	44,7	60426,3

Дані наведено без урахування результатів діяльності малих підприємств і бюджетних установ. За видом економічної діяльності «Сільське господарство, мисливство, лісове господарство» інформацію наведено без урахування рослинництва, тваринництва та змішаного сільського господарства, які відслідковуються тільки в річній звітності.

Щодо індексу обсягу сільськогосподарського виробництва, то за 2010 рік можна спостерігати наступну динаміку даних (рис. 1).

Отже, можна зробити висновок, що сучасний стан розвитку галузі і існуюча державна аграрна політика потребують реформування державної підтримки.

Основною складовою аграрної політики держави має стати адекватна ринковим вимогам система державної підтримки сільського господарства [2, с. 278]. Адже на даний час з боку держави відсутня довгострокова фінансова підтримка фермерських господарств з низькими відсотковими ставками. Кредитні ресурси в банках надто дорогі. Крім того, у фермерів відсутні матеріально-технічні засоби для оформлення застави майна. Окрім Українського державного фонду підтримки фермерських господарств практично ніяка державна установа фінансово не підтримує фермерів.

Рис. 1. Індекси обсягу сільськогосподарського виробництва за 2010 рік

Фінансова підтримка з боку держави вкрай необхідна, в першу чергу, новоствореним фермерським господарствам, що знаходяться в несприятливих природних умовах, чи то відокремлених від державних комунікацій.

Вона надається на безповоротній основі новоствореним фермерським господарствам та фермерським господарствам з відокремленими садибами.

Для поліпшення стану галузі рослинництва слід продовжувати в майбутньому практику часткової компенсації за 1га посіяних зернових, збільшувати виділення з державного бюджету на державну підтримку селекції в рослинництві. Доцільно внести зміни до Закону України «Про плату за землю» в частині удосконалення механізму розподілу коштів з тим, щоб збільшувати обсяги витрат, спрямованих на проведення робіт, пов'язаних з охороною земель сільськогосподарського призначення.

Висновки. На наш погляд, Україна ще не спроможна забезпечити агропромислому комплексу нормальні умови функціонування.

Економічна ситуація у сільському господарстві така, що понад 70% підприємств збиткові, а їх платоспроможність зводиться практично до 0. В такому випадку про задовільний стан підприємств говорити зарано.

Отже, держава повинна негайно розробити певні заходи щодо фінансової підтримки сільськогосподарських підприємств, з метою стабілізації їх конкурентоспроможності як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках.

Перелік посилань

1. Білик М. Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / М. Д. Білик // Фінанси України. – 2005. – №3. – С. 117–129.

2. Добрунік Т. П. Конкуренція на ринку АПК // Проблеми ефективного функціонування АПК в умовах нових форм власності та господарювання: Кол. Монографія у двох томах: Т. 2 / За ред. П. Т. Саблука, В. Я. Амбросова, Г. Є. Мазнева. – К.: ІАЕ, 2001. – С. 277–278.

3. Мойса М. Я., Крюкова І. О. Ресурсний потенціал аграрних підприємств та економічний механізм його раціонального використання // Економіка АПК. – 2008. – №2.

4. Державний комітет статистики України: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. Міністерство аграрної політики України: [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.minagro.gov.ua

Шашина М.В.

к.э.н., доцент НТУУ «КПИ»

Стадник Е.В.

студент ФММ НТУУ «КПИ»

ИССЛЕДОВАНИЕ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ И РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В ЕГО УЛУЧШЕНИИ

В статье проанализированы финансово-экономические условия деятельности сельскохозяйственных предприятий, оценена их современное финансовое состояние, выявлены признаки финансовой нестабильности и влияние факторов на финансовое оздоровление предприятий агропромышленного комплекса.

Ключевые слова: финансовое состояние, финансовая устойчивость, финансовая поддержка, оздоровление, государственное регулирование, устойчивость.

Shashyna M.V.

candidate of economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»

Stadnik O.V.

student FMM NTUU «KPI»

STUDY OF FINANCIAL CONDITION AND AGRICULTURAL ENTERPRISES ROLE OF THE STATE OF ITS IMPROVEMENT

The article analyzes the financial and economic conditions of the farms, to estimate their current financial status, detected signs of financial instability, the effect of factors on the financial recovery of agricultural enterprises.

Keywords: financial position, financial stability, financial support, health, government regulation, stability.
